

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

“Затверджую”:
завідувач кафедри СіГД
полковник служби ЦЗ.

О.В.Рябініна

“ ” травня 20 р.

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ І ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ „КУЛЬТОРОЛОГІЯ”**

Харків - 2017

А. Основні положення виконання контрольних робіт

Контрольна робота з культурології являє собою навчальний документ, що виконує подвійне завдання, а саме, по-перше, дає змогу надолужити нестачу педагогічного спілкування, яка, звісно, відрізняє заочну форму навчання загалом; і, по-друге, має зафіксувати отримані в ході самостійного опрацювання матеріалу знання слухача. Отже, виконання такої роботи і її викладення для подання на кафедру перевіряючому викладачеві повинні виходити з критеріїв системності та чіткого оформлення текстового масиву, який робота містить і який так чи інакше обробляється перед тим як вона отримує вигляд нормативно відповідного тексту.

Системність у роботі означає наявність плану, що передуює текстові та відображає його структурні розділи і підрозділи; а це вимагає окремої уваги слухача до узагальнення й структурування теоретичного матеріалу. Зазвичай контрольна робота має реферативну форму, тобто передбачає опрацювання доволі значного обсягу літератури з питань, що вивчаються. Така форма сама по собі не є новою або незнайомою для слухачів. Ще навчаючись у школі, всі абсолютно тією чи іншою мірою опановують написання творів з літератури, техніка якого полягає в пошуку й систематизації, за посередництвом плану, основного змісту аналізованого явища або питання. Відмінність у тому, що, по-перше, в контрольній роботі від слухача вимагається подавати цей зміст стисло, лаконічно, позаяк в умовах кредитно-модульної системи організації навчального процесу замість одного у роботі має бути розглянуто від двох до чотирьох питань, – залежно від обсягу виділених на цю дисципліну кредитів навчального часу. По-друге ж, і головне, реферативний виклад матеріалу має під собою, як основу вільного ним володіння, значну аналітичну працю, – не лише відбір та огляд літератури, але й вивчення й узагальнення ідей і фактів, про які йдеться. Значна відмінність контрольної роботи слухача, яка має бути виконана дійсно на рівні стандартів вищої освіти, – оволодіння методологією та логіко-категоріальним інструментарієм дисципліни, що вивчається, у тому обсязі, якого потребує тема роботи.

Отже, необхідним є попереднє ознайомлення з термінами, які слухачу зустрічаються при читанні спеціальної літератури, перш ніж приступати до написання самої роботи; а також опрацювання навчальних книг за даними у якості контрольного завдання темами й питаннями. Така необхідність постає з огляду передусім на вимогу оформляти й викладати матеріал таким чином, коли ним більш-менш вільно оволодів той, хто навчається, а не навпаки, коли матеріал «володіє» нами, тобто диктує послідовність викладу. Далі, означена необхідність має свій «практичний» бік. Розуміння тексту, з яким працюємо, дає можливість слухачу під час іспиту або заліку давати осмислені відповіді на питання за матеріалом контрольної роботи (а ці питання зазвичай бувають поставлені тоді, коли викладач вважає за доцільне переконатись у розумінні будь-якого теоретичного матеріалу відповідної дисципліни слухачем); тож і підвищити свій балльний результат або взагалі отримати позитивну оцінку.

Відтак, від виконавця роботи вимагається, крім уміння впорядкувати основні пункти тексту, насамперед, здатність розуміти й реферувати складні теоретичні положення, викладки, дискурсивні фрагменти. Тобто треба вміти виділяти головне в матеріалі і, – оскільки робота реферативна, – прописувати знайдені в ньому ключові ідеї та висновки в заключній частині роботи, якщо вони мають загальний характер і не витікають конкретно з часткових ідей та тверджень; а отже, вибудовувати відповідь на контрольне питання по типу невеликого теоретичного екскурсу.

Ретельна робота над змістом тексту, безумовно, позначиться ззовні на оформленні роботи, передусім за посередництвом чіткого плану по кожному з розглянутих питань. План може бути простим або складним, – що є більш коректним з огляду на узагальнюючий нахил самої роботи з реферування. Простий план допускається при зовсім невеликому обсязі питання або його елементарному характері (розкрити поняття, навести й інтерпретувати факти культури, дати історичне посилання та ін.). Перевага складного плану в тому, що він робить необхідним вихід до категорій більш загальних, аж до засад і принципів, котрі є основою описуваних явищ. Важливо пам'ятати, що назви частин плану, розділів роботи, мають відображати положення теоретичного характеру, а не позначати зовнішні параметри матеріалу

(«вступ», «основна частина», «висновки»). Якщо й надається така вказівна назва розділу, вона має супроводжуватись позначенням питань, що розглядаються. У вступі буде доцільним обґрунтувати актуальність даної теми роботи, або її вибір, якщо викладач вважає за доцільне дозволити такий слухачу (у випадку особливого інтересу до певних питань, що виявляються належними до предметного поля даної дисципліни). Так звана основна частина – логічний центр роботи – має бути будована концентрично (навколо тематизованого явища культури) або лінійно (за історичною послідовністю подій чи ідей). Відповідно виділяються й позначаються у плані підрозділи. Висновки, – а це єдиний розділ, що може не мати спеціальної назви, – є доцільним продумати окремо, включаючи їх власну послідовність. Іноді у якості висновків може бути подана низка ідей, переформульованих на основі тез з основної частини роботи, якщо вони мали значення ключових положень, що виводилися з викладених вище фактів (хоч і така, на перший погляд проста, процедура вимагає достатньо глибокого їх розуміння). Але оптимальним є формулювання самостійних умовиводів з зареферованого матеріалу й їх послідовний виклад. Простою «технологією» накопичення тез, які могли б відіграти роль висновків у контрольній роботі є виокремлення ідей з тексту, який читається, їх цитування й конспектування.

Тож варто приділити особливої уваги грамотному наведенню цитат. У сучасних друкованих працях, зокрема реферативного характеру, прийнятим є давати посилання на цитовані джерела або переліки джерел, які стосуються певного питання і наводяться у роботі як дотичні до нього, у квадратних дужках, тоді у разі наведення сторінки, на якій цитата розташована в книзі, номер самої книги у списку використаної літератури наприкінці роботи має бути відділений від номеру сторінки крапкою з комою. Якщо номер джерела подається у круглих дужках, номер сторінки пишеться після коми з літерою «с» – «сторінка» – і крапкою після неї. Список використаної літератури має бути в роботі обов'язково, загальний або після відповіді на кожне питання, – у разі, коли література, дібрана для їх розгляду, цілком різна. Вартим уваги є оформлення списку, який повинен бути поданий в алфавітному порядку і з указанням вихідних даних літературних джерел за правилами бібліографії (ці дані обов'язкові для виходу в світ будь-якої книги і містяться на титульному листі та на останніх сторінках, звідки їх і треба переписати). Обов'язковими є й посилання на файли, знайдені в мережі Інтернет, що містять використані в роботі положення й інші матеріали. В таких випадках указується ім'я файлу і його електронна адреса, джерело. Запозичення популярних текстів з Інтернет у якості фрагментів роботи не допускається.

Таким чином, після отримання контрольного завдання слухач повинен знайти рекомендовану викладачем літературу з питань, поставлених у ньому, прочитати її, виписати спеціальні терміни, особливо нові, та знайти значення кожного з них, скласти план кожного питання на основі ідей та положень, які складають основний зміст відповідей на ці питання, і послідовно викласти ці відповіді, а потім надати список книг та інших джерел, що були опрацьовані.

Культурологія – навчальна дисципліна, мета якої: ознайомити аудиторію з основними поняттями культурології і їх еволюцією; розвиток світоглядної культури здобувачів; обізнаність курсантів і студентів з епохами культурно-історичного розвитку людства, видатними творами культури. Роль культурології у професійній підготовці бакалавра визначена цілями формування особистості майбутніх фахівців, їх гуманітарної культури, духовних цінностей.

Таким чином, навчальний курс «Культурологія» спрямований на створення теоретичного підґрунтя для світоглядної орієнтації курсантів і студентів та є принципово значущим для морального та естетичного розвитку курсантської та студентської молоді. Тому контрольна робота з дисципліни «Культурологія» має сполучати в собі огляд фундаментальних і водночас дискусійних підходів до вивчення культури, характеристика якої здійснюється в роботі, поєднаний з чіткістю ключових визначень і термінів.

Тематика контрольних робіт побудована на основі єдності історичного та логічного принципів культурологічного пізнання. При розкритті кожного з питань необхідно мати на

увазі історичний контекст та місце феноменів культури в розвитку людства. Обдумуючи свої відповіді, здобувач має зосередити увагу на значенні та специфіці цього явища, а також пов'язати їх із сучасністю.

Неприпустимим є зведення роботи до переказу основних історичних фактів і принципів певної культури без їх осмислення, без висловлювання й обґрунтування власної аналітичної думки. Звісно, вона навряд чи може бути по-справжньому оригінальною, але її формулювання є однією з передумов створення свідомої позиції слухача в соціально-психологічних проблемах, становлення його світогляду. Отже, всі положення і концепти релігієзнавства, що наводяться в роботі, мають бути коментовані та систематизовані.

З огляду на специфіку дисципліни, особливого значення набуває коло понять, що їх слухач освоює та наводить у роботі. Кожне з них, з одного боку, має цілком конкретний соціально-філософський зміст, а з другого – тривалу історію і здебільшого дискусійний характер. І те й інше є необхідним урахувувати в роботі, даючи аналіз основних категорій релігії, котрі містить опрацьований текст або вчення. Слід розкривати різницю смислів понять, що утворюється історично, або принаймні розуміти її. Наприклад, Августин виголосив принцип «Вірую, щоб розуміти», а П'єр Абеляр наголосив: «Розумію, щоб вірити». На цьому прикладі може бути розкрита різниця між патристикою та схоластиком як змістовними категоріями середньовічного західноєвропейського християнства.

За тематикою контрольні завдання поділяються на дві групи. Перша – це питання, що вимагають розкрити проблему з точки зору теоретичного осмислення певного поняття. Цих питань значно менше, ніж у другій групі, – тих, що вимагають розкрити зміст того чи іншого віровчення або схарактеризувати історичний розвиток культури. У першому випадку потрібно зосередити увагу на аналізі понять, дати приклади їх застосування або явищ, які вони позначають. У другому – надати культурно-історичний контекст, передати й інтерпретувати зміст тієї чи іншої культури.

У контрольній роботі два питання, відповідно до кількості навчальних модулів. Обсяг викладу кожного питання – від 7 до 10 сторінок формату А4 (кегель 14, через 1,5 інтервали). Таким чином, слухач отримує можливість для докладної характеристики заданої теми. Вона має містити розкриття основних понять, насамперед у номінації, яка є характерною для певного віровчення, історичного контексту, і, звісно, коментарів у якості висновків, що є й найбільш доцільним. Рекомендується перед опрацюванням спеціальної літератури – книг, статей, першоджерел – вивчити відповідні розділи підручників і посібників з культурології. Вони наводяться у бібліографічному списку після переліку контрольних питань.

Б. Титульний аркуш контрольної роботи

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Кафедра соціальних і гуманітарних дисциплін

Контрольна робота № ____
з дисципліни «Культурологія»

Варіант – ____

Виконана слухачем
групи _____

підпис
« ____ » _____ 2017 р.

Відмітка: _____

Перевірив

підпис
« ____ » _____ 2017 р.

Харків 2017

В. Теми контрольних робіт з дисципліни «Культурологія»

ВАРІАНТ 1

1. Поняття і зміст культури
2. Культура Стародавньої Греції

ВАРІАНТ 2

1. Культурологія, її зміст та завдання
2. Культура Стародавнього Риму

ВАРІАНТ 3

1. Функції культури
2. Античне мистецтво

ВАРІАНТ 4

1. Головні форми культури
2. Середньовічна культура Західної Європи

ВАРІАНТ 5

1. Форми культури
2. Західноєвропейське мистецтво Середніх віків

ВАРІАНТ 6

1. Культура та суспільство
2. Візантійська культура (V-XV ст.)

ВАРІАНТ 7

1. Основні теорії походження культури
2. Гуманістичний характер культури Відродження

ВАРІАНТ 8

1. Діяльнісний і ціннісний підходи до культури
2. Мистецтво італійського Ренесансу

ВАРІАНТ 9

1. Знак і символ у культурі
2. Культура Північного Відродження

ВАРІАНТ 10

1. Міфологія, її місце у світовій культурі
2. Реформація і її соціокультурне значення

ВАРІАНТ 11

1. Культура і релігія
2. Західноєвропейська культура Нового часу: основні принципи та етапи розвитку

ВАРІАНТ 12

1. Знання в системі культури
2. Культура доби бароко

ВАРІАНТ 13

1. Основні напрями охорони культурної спадщини
2. Філософія доби Просвітництва та її місце в культурі

ВАРІАНТ 14

1. Культура і мистецтво
2. Класицизм у європейській культурі

ВАРІАНТ 15

1. Культурні чинники формування особистості
2. Культура романтизму

ВАРІАНТ 16

1. Глобалізація і її вплив на сучасну культуру
2. Реалізм у світовій культурі XIX ст.

ВАРІАНТ 17

1. Схід і Захід: проблеми діалогу культур
2. Виникнення культури модернізму.

ВАРІАНТ 18

1. Культура та цивілізація: поняття і взаємовідносини
2. Основні напрями художньої культури XX ст.

ВАРІАНТ 19

1. Головні періоди розвитку світової культури
2. Постіндустріальне суспільство і його вплив на культуру.

ВАРІАНТ 20

1. Первісна культура
2. Культура Київської Русі.

ВАРІАНТ 21

1. Культура Стародавнього Єгипту
2. Українське класичне мистецтво.

ВАРІАНТ 22

1. Стародавня культура держав Близького Сходу (Шумер, Вавилон, Іудея, Персія)
2. Культура Слобожанщини. Харків

ВАРІАНТ 23

1. Культура Стародавньої Індії
2. «Золота доба» в російській культурі (XIX ст.)

ВАРІАНТ 24

1. Культура Стародавнього Китаю
2. Українська класична культура (XIX – початок XX ст.)

ВАРІАНТ 25

1. Культура і природа. Культурний розвиток людства
2. Українська культура новітньої епохи (XX – початок XXI ст.)

ВАРІАНТ 26

1. Мотиви кохання в культурі.
2. “Срібна доба” в російській культурі.

ВАРІАНТ 27

1. Художня культура в життєдіяльності суспільства.
2. Російська культура Петрівської доби.

ВАРІАНТ 28

1. Культурна еволюція.
2. Феномен української літератури.

ВАРІАНТ 29

1. Культура у міжнародних відносинах.
2. Постмодерн і культура.

ВАРІАНТ 30

1. Наука в системі культури
2. Масова культура сучасності: здобутки і втрати.

Рекомендована література

Базова

1. Історія світової культури / за ред. Л.Т. Левчук, В.І. Панченко та ін. – К., 2000.
2. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія. – Харків, 2003.
3. Подольська Є.А. та ін. Кредитно-модульний курс культурології. – К., 2006.
4. Культурологія. Методичні рекомендації / О.В. Рябініна, М.В. Болотських, С.А. Каріков. – Х., 2008.
5. Радугин А.А. Культурологія. – М., 2003.

Допоміжна

1. Бердяев Н.А. Смысл истории. – М., 1990.
2. Гердер И.Г. Идеи к философии истории человечества. – М., 1977.
3. Гегель Г.В.Ф. Эстетика: В 4 т. – Т. 1-3. – М., 1968-1971.
4. Гумилев Л.Н. Этносфера: история людей и история природы. – М., 1993.
5. Данилевский Н.Я. Россия и Европа. – М., 1991.
6. Энгельс Ф. Происхождение семьи, частной собственности и государства // Маркс К., Энгельс Ф. Твори. – Т. 21.
7. Культуры мира. – М., 2005.
8. Леви-Стросс К. Структурная антропология. – М., 1983.
9. Маркарян Э.С. Теория культуры и современная наука. – М., 1983.
10. Ортега-и-Гассет Х. Эстетика: Философия культуры. – М., 1991.
11. Похлебкин В.В. Словарь международной символики и эмблематики. – М., 2005.
12. Сорокин П. Человек. Цивилизация. Общество. – М., 1992.
13. Тойнби А.Дж. Постыжение истории. – М., 1991.
14. Хейзинга Й. Homo ludens. – М., 2006.
15. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. – М., 1992.
16. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993.
17. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1991.
18. Мифологический словарь / Гл. ред. Е.М. Мелетинский. – М., 1989.
19. Тайлор Э. Первобытная культура. – М., 1989.
20. Токарев С.А. Ранние формы религии. – М., 1991.
21. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М., 1986.
22. Фрезер Дж. Золотая ветвь: Исследование магии и религии. – М., 1987.
23. Юнг К.Г. Об архетипах коллективного бессознательного // Вопросы философии. – 1988. – №
24. Боги, брахманы, люди. Четыре тысячи лет индуизма. – М., 1969.
25. Бонгард-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация. – М., 1975.
26. Буддизм: Словарь. – М., 1992.
27. Ольденбург С. Ф. Культура Индии. – М., 1991.
28. Литература древнего Востока. Иран. Индия. Китай: Тексты. – М., 1984.
29. Поэзия и проза Древнего Востока – М., 1973.
30. Васильев Л.С. Проблемы генезиса китайской мысли. – М., 1989.
31. Китайская литература // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 2. – М., 1984.
32. Конрад Н.И. Избранные труды. Синология. – М., 1977.
33. Кульпин Э.С. Человек и природа в Китае. – М., 1990.
34. Лисевич И.С. Литературная мысль Китая. – М., 1973.
35. Лукьянов А.Е. Истоки дао. – М., 1992.
36. Рубин В.А. Идеология и культура древнего Китая. – М., 1970.
37. Этика и ритуал в традиционном Китае. – М., 1988.
38. Античная драма. – М., 1970.
39. Античная лирика. – Л., 1968.
40. Античные гимны. – М., 1988.
41. Античные риторика. – М., 1978.
42. Вергилий. Буколики. Георгики. Энеида. – М., 1971.

43. Гомер. Илиада. – М., 1990.
44. Гомер. Одиссея. – М., 1982.
45. Хрестоматия по истории древнего мира. – М., 1991.
46. Боннар А. Греческая цивилизация: В 3 т. – М., 1958-1962.
47. Винничук Л. Люди, нравы, обычаи Древней Греции и Рима. – М., 1988.
48. Гаспаров М. Занимательная Греция: Рассказы о древнегреческой культуре. – М., 1995.
49. Грэйвз Р. Мифы Древней Греции. – Екатеринбург, 1992.
50. Дмитриева Н.А. Краткая история искусств: Вып.1 – М., 1987.
51. Древние цивилизации. – М., 1989.
52. Левек П. Эллинистический мир. – М., 1989.
53. Лосев А.Ф. Двенадцать тезисов об античной культуре. // Лосев А.Ф. Держание духа. – М., 1988.
54. Радциг С. История древнегреческой литературы. – М., 1982.
55. Тахо-Годи А.А. Греческая мифология. – М., 1989.
56. Кнабе Г.С. Древний Рим: История и повседневность. – М., 1986.
57. Куманецкий К. История культуры Древней Греции и Рима. – М., 1990.
58. Кузнецова Т.И., Стрельникова И.Л. Ораторское искусство в Древнем Риме. – М., 1976.
59. Культура Древнего Рима: В 3 т. – М., 1985.
60. Плутарх. Избранные жизнеописания: В 2 т. – М., 1982.
61. Федорова Е.В. Люди императорского Рима. – М., 1990.
62. Бахтин М.М. Творчество Франсуа Рабле и народная культура Средневековья и Ренессанса. – М., 1987.
63. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М., 1987.
64. Гуревич А.Я. Средневековый мир: культура безмолвствующего большинства. – М., 1990.
65. Данилова И.Е. Искусство средних веков и Возрождения. – М., 1976.
66. Даркевич В.П. Народная культура Средневековья. – М., 1988.
67. Дюбі Ж. Доба соборів. – К., 2003.
68. Иванов В.Г. История этики средних веков. – Л., 1984.
69. Мелетинский Е.М. Средневековый роман: Происхождение и классические формы. – М., 1983.
70. Зарубежная литература средних веков. Хрестоматия: В 2 ч. – М., 1974-1976.
71. Культура и общество средневековой Европы глазами современников. – М., 1989.
72. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992.
73. Легенда о Тристане и Изольде. – М., 1976.
74. Поэзия трубадуров, поэзия миннезингеров, поэзия вагантов. – М., 1974.
75. Средневековый рыцарский роман и повесть. – М., 1974.
76. Фавье Ж. Франсуа Вийон. – М., 1991.
77. Аверинцев С.С. Византийская литература // История всемирной литературы: В 9 т. – Т. 2. – М., 1984.
78. Бычков В.В. Византийская эстетика. – М., 1977.
79. Бычков В.В. Смысл искусства в византийской культуре. – М., 1991.
80. Культура Византии IV – первой половины VII в. – М., 1987.
81. Культура Византии второй половины VII-XV в. – М., 1989.
82. Лихачева В.Д. Искусство Византии IV-XV веков. – М., 1986.
83. Медведев И.П. Византийский гуманизм XI-XV вв. – М., 1976.
84. Поляковская М.А., Чекалова А.А. Византия: быт и нравы. – Свердловск, 1989.
85. Удальцова З.В. Византийская культура. – М., 1988.
86. Аникст А. Шекспир. Ремесло драматурга. – М., 1974.
87. Баткин Л.М. Итальянское Возрождение в поисках индивидуальности. – М., 1989.
88. Баткин Л.М. Итальянские гуманисты: стиль жизни, стиль мышления. – М., 1976.
89. Белецкий П.А. Рафаэль. – К., 1990.
90. Гнедич П.П. История искусств. Северное Возрождение. – М., 2005.

91. Головин В.П. Скульптура и живопись итальянского Возрождения: влияние и взаимосвязь. – М., 1985.
92. Гуковский М.А. Итальянское Возрождение. – Л., 1990.
93. Державин К.Н. Сервантес: Жизнь и творчество. – М., 1958.
94. Кузнецов Б.Г. Идеи и образы Возрождения. – М., 1979.
95. Культура Средних веков и Возрождения. Хрестоматия. – Харьков, 1998.
96. Культура эпохи Возрождения и Реформации. — Л., 1981.
97. Леонардо да Винчи. Избранные произведения. – Т. I-II. – М.-Л., 1935.
98. Лазарев В.Н. Леонардо да Винчи. – М., 1952.
99. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. – М., 1982.
100. Любимов Л.Д. Искусство Западной Европы. – М., 1982.
101. Макиавелли Н. Государь. – М., 1990.
102. Сидоров А.А. Дюрер. – М., 1937.
103. Сочинения итальянских гуманистов эпохи Возрождения (XV век). – М., 1975.
104. Хлодовский Р.И. Франческо Петрарка: поэзия гуманизма. – М., 1974.
105. Хлодовский Р.И. Декамерон: Поэтика и стиль. – М., 1982.
106. Боккаччо Дж. Декамерон. – М., 1970.
107. Данте Алигьери. Новая жизнь. Божественная комедия. – М., 1967.
108. Итальянская новелла Возрождения. – М., 1984.
109. Петрарка Ф. Лирика. – М., 1980.
110. Сервантес М. Дон Кихот Ламанчский. – Ч. I-II. – М., 1975.
111. Шекспир У. Полн. собр. соч. – Тт. 1-8. – М., 1957-1960.
112. Барг М.А. Эпохи и идеи. Становление историзма. – М., 1987.
113. Библиер В. Культура. Диалог культур // Вопросы философии. – 1989. - № 6.
114. Библиер В.С. От наукоучения к логике культуры. – М., 1991.
115. Бояджиев Г.Я. От Софокла до Брехта за 40 театральных вечеров. – М., 1988.
116. Бродель Ф. Материальная цивилизация, экономика и капитализм, XV-XVIII вв.: В 3 т. – М., 1988-1992.
117. Гулыга А.В. Кант. – М., 1981.
118. Европейское просвещение и французская революция XVIII века. – М., 1988.
119. Керман Л.Е. История культуры стран Европы и Америки. – М., 1987.
120. Кривцун С.А. Ценности культуры и судьбы искусства. – М., 1989.
121. Лессинг Г.-Э. Лаокоон, или о границах живописи и поэзии // Лессинг Г.-Э. Избр. соч. – М., 1980.
122. Культура народов Центральной и Юго-Восточной Европы в эпоху Просвещения. – М., 1988.
123. Размышления и афоризмы французских моралистов XVI-XVIII вв. – Л., 1987.
124. Руссо Ж.-Ж. Педагогические сочинения. В 2 т. – М., 1981.
125. Сидоров А.А. Гойя. – М., 1936.
126. Чичерин Г.В. Моцарт. – Л., 1987.
127. Вольтер Ф. Философские повести. – М., 1978.
128. Гете И.В. Фауст. – М., 1975.
129. Дидро Д. Монахиня. Племянник Рамо. – М., 1973.
130. Дефо Д. Жизнь и удивительные приключения морехода Робинзона Крузо. – М., 1972.
131. Стерн Д. Сентиментальное путешествие по Франции и Италии. – М., 1968.
132. Батракова С. Искусство и утопия: Из истории западной живописи и архитектуры XX в. – М., 1980.
133. Боров Ю.Б. Художественные направления в искусстве XX века. – К., 1985.
134. Западное искусство. XX век. – М., 1991.
135. Красная книга культуры. – М., 1989.
136. Куликова И.С. Философия и искусство модернизма. – М., 1980.
137. Модернизм: Анализ и критика основных направлений. – М., 1987

138. Наков А. Русский авангард. – М., 1991.
139. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования. – М., 1999.
140. Бодрийар Ж. Система вещей. – М., 1995.
141. Деррида Ж. Состояние постмодерна. – СПб., 1998.
142. Стиглиц Дж. Глобализация: тревожные тенденции. – М., 2003.
143. Тоффлер Э. Третья волна. – М., 1999.
144. Фуко М. Интеллектуалы и власть. – М., 2002.
145. Эко У. Имя розы. – М., 1989.
146. Асеев Ю.Г. Стили в архитектуре Украины. – К., 1989.
147. Багалій Д.І. Історія Слобідської України. – Харків, 1990.
148. Булашев Г. Український народ в своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К., 1992.
149. Грушевський М.С. Ілюстрована історія України. – К., 1992.
150. Грушевський М.С. Історія України-Русі: В 10 т., 11 кн. – К., 1991-1998.
151. Етнографія України / за ред. С.А. Макарчука. – Львів, 1994.
152. Історія світової культури. Культурні регіони. – К., 1997.
153. Історія української літератури: У 2 т. – К., 1964.
154. Касьянов Г.В. Українська інтелігенція на рубежі ХІХ-ХХ ст.: Соціально-політичний портрет. – К., 1993.
155. Культура і побут населення України. – К., 1991.
156. Лобановський Б.Б., Говдя П.У. Українське мистецтво другої половини ХІХ-початку ХХ століття. – К., 1989.
157. Логвин Г.Н. Украинское искусство X-XVII вв. – М., 1963.
158. Марченко М.І. Історія української культури. – К., 1991.
159. Мар'яненко І. Минуле українського театру. – К., 1953.
160. Наулко В. И., Миронов В.В. Культура и быт украинского народа. – К., 1977.
161. Новиченко Л., Русанівський В., Толочко П. Українська національна культура: минуле, сучасне, майбутнє. – К., 1990.
162. Огієнко І. Українська культура. – К., 1991.
163. Попович М.В. Мировоззрение древних славян. – К., 1985.
164. Рідний край. Навчальний посібник з народознавства. – Харків, 1993.
165. Рыбаков Б.А. Язычество древних славян. – М., 1981.
166. Рыбаков Б.А. Из истории культуры Древней Руси. – М., 1984.
167. Степовик Д.В. Українське мистецтво першої половини ХІХ століття. – К., 1982.
168. Український драматичний театр. – К., 1967.
169. Українська культура / Під ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
170. Україна: Культурна спадщина, національна свідомість, державність. – К., 1992.
171. Українські народні вірування, повір'я, демонологія. – К., 1991.
172. Яворницький Д.І. Історія запорізьких козаків: в 3 т. – К., 1990-1992.
173. Гоголь Н.В. Собр. соч. в 5 т. – Тт. 1-2. – М., 1959.
174. Древнерусская повесть / Сост. В.П. Андрианова-Перетц, В.Ф. Покровская. – М., 1940.
175. Карпенко-Карий І.К. П'єси. – К., 1976.
176. Котляревський І.П. Енеїда. – К., 1968.
177. Нечуй-Левицький І.С. Вибрані твори. – К., 1968.
178. Сковорода Г.С. Повне збір. творів: У 2 т. – К., 1973.
179. Українські народні пісні в записах О.Потебні. – К., 1988.
180. Українка Л. Вибране. Поеми. Драматичні твори. – К., 1977.
181. Франко І.Я. Поезія та драматичні твори. – Львів, 1991.
182. Шевченко Т.Г. Кобзар. – К., 1972.
183. Ильина Т.В. История искусств. Русское и советское искусство. – М., 1989.
184. История культуры России. – М., 1993.

185. История русского искусства. – М., 1991.
186. Костина А.В. Культурология. – М., 2006.
187. Лотман Ю.М. Беседы о русской культуре. – СПб., 1994.
188. Очерки русской культуры XVII века. – М., 1979.
189. Очерки русской культуры XVIII века. – М., 1985-1990. – Ч.1-4.
190. Сарабьянов Д.В. История русского искусства (конец XIX - нач. XX века). – М., 1993.
191. Стернин Г.Ю. Художественная жизнь России 1890-1910 гг. – М., 1988.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.social.org.ua/>
2. <http://www.filosof.com.ua>

Укладач:
доцент кафедри соціальних і
гуманітарних дисциплін,
к.і.н., доцент

С.А. Каріков